

SPREGLED PRAVNE OSEBNOSTI

Vida Mayr

Ljubljana 2008

VSEBINA

Predgovor	11
Uvod	13
1. del: Pojem spregleda pravne osebnosti	15
1.1 Oris problematike	15
1.2 Temeljno o pravni osebi	18
1.2.1 Pojem in pravne posledice pravne subjektivitete pravne osebe	18
1.2.2 Pravna in poslovna sposobnost pravne osebe	20
1.2.3 Nastanek pravne osebe	23
1.2.4 Zgodovinski razvoj instituta pravne osebe	25
1.2.5 Pojavne oblike in novejšje tendence	31
1.2.5.1 Pojavne oblike in razvrstitve pravnih oseb	31
1.2.5.2 Novejšje tendence v razvoju pravnih oseb	37
1.3 Opredelitev spregleda pravne osebnosti	41
1.3.1 Uvod	41
1.3.2 Pojem spregleda	42
1.3.2.1 Terminologija	42
1.3.2.2 Opredelitve v pravni teoriji	43
1.3.2.3 Opredelitev pojma	46
1.3.3 Razmejitev jamčevalnega spregleda od odgovornosti na drugih podlagah	49
1.3.4 Razvoj problematike spregleda skozi čas	55
1.4 Sklep	59
2. del: Vrste spregleda pravne osebnosti	61
2.1 Razvrstitev primerov spregleda glede na smer učinkovanja	62
2.2 Razvrstitev glede na pravno podlago	63
2.2.1 Zakonski spregled	63
2.2.2 Spregled v sodni praksi	69
2.3 Jamčevalni spregled	70
2.3.1 Opredelitev	70
2.3.2 Predpostavke jamčevalnega spregleda	73

2.3.3	Dejanski stani jamčevalnega spregleda	76
2.3.3.1	Mešanje premoženja in mešanje sfer	78
2.3.3.1.1	Mešanje premoženja	79
2.3.3.1.2	Mešanje sfer	84
2.3.3.2	Podkapitalizacija	86
2.3.3.2.1	Opredelitev pojma	86
2.3.3.2.2	Vrste podkapitalizacije	89
2.3.3.2.3	Argumenti za spregled zaradi podkapitalizacije in proti spregledu	92
2.3.3.2.4	Stališče	98
2.3.3.3	Čezmerno obvladovanje	101
2.3.3.4	Drugo	104
2.3.4	Posledice jamčevalnega spregleda	106
2.3.4.1.	Zunanja ali notranja odgovornost	107
2.3.4.2	Obseg odgovornosti	109
2.3.4.3	Zastaranje zahtevka	111
2.3.4.4	Varstvo upnikov	113
2.3.5	Razmerje med jamčevalnim spregledom in normami o varstvu osnovnega kapitala	113
2.4	Pripisni spregled	118
2.4.1	Opredelitev	118
2.4.2	Različni primeri pripisnega spregleda	121
2.4.2.1	Teorija kontrole	122
2.4.2.2	Pripis ravnanj in prepovedi	124
2.4.2.2.1	Konkurenčna prepoved	124
2.4.2.2.2	Kršitev drugih pogodbenih ali zakonskih obveznosti ...	127
2.4.2.2.3	Povzročitev zavarovalnega primera	128
2.4.2.2.4	Prepoved glasovanja	128
2.4.2.2.5	Prepovedana plačila	129
2.4.2.2.6	Povzročitev zmote ali grožnje	131
2.4.2.3	Pripis vednosti (védenja) in lastnosti	131
2.4.2.3.1	Dobroverna pridobitev	132
2.4.2.3.2	Zmota glede osebe	133
2.4.2.4	Drugi primeri, ki se navajajo pri obravnavi pripisnega spregleda	134
2.4.3	Posledice pripisnega spregleda	140

2.5	Obrnjeni in prečni spregled	141
2.5.1	Obrnjeni jamčevalni spregled	141
2.5.2	Obrnjeni pripisni spregled	145
2.5.3	Prečni spregled	146
2.6	Pravni osebi ali članom »prijazni« spregled	147
2.7	Posebni primeri spregleda	149
2.7.1	Spregled na državo	149
2.7.2	Spregled v zvezi z arbitražno pogodbo	152
2.8	Sklep	152
3. del:	Teoretični temelji spregleda, alternativne rešitve in razlike v pravnih redih	155
3.1	Teoretične utemeljitve spregleda pravne osebnosti	155
3.1.1	Teorije zlorabe in institucionalne teorije spregleda	156
3.1.1.1	Teorije subjektivne zlorabe	157
3.1.1.2	Teorije objektivne zlorabe in institucionalne teorije spregleda	160
3.1.2	Teorije uporabe in namena norm	162
3.1.3	Utemeljitev anglo-ameriškega pravnega kroga	165
3.1.3.1	Teorija o korporaciji kot sredstvu delničarja	166
3.1.3.2	Teorija o korporaciji kot »alter egu« delničarja (pravilo istovetnosti)	170
3.1.3.3	Teorija zastopanja (agencija)	172
3.1.3.4	Teorija enotnega podjetja (enterprise entity, single economic unit)	173
3.1.4	Druge utemeljitve spregleda	174
3.1.5	Sklep	178
3.2	Odklonilna stališča do spregleda pravne osebnosti	180
3.2.1	Razlaga in uporaba norm kot alternativa pripisnemu spregledu	181
3.2.2	Deliktna odgovornost	183
3.2.3	Odgovornost do družbe in sodružbenikov zaradi kršitve dolžnosti zvestobe in skrbnega ravnanja	185
3.2.4	Odgovornost družbenikov kot članov organov	187
3.2.5	Drugi temelji odgovornosti	191
3.2.6	Sklep	193

3.3	Razlike med pravnimi sistemi in novejšje tendence	195
3.3.1	Reševanje problematike spregleda pravne osebnosti v različnih pravnih sistemih brez zakonske ureditve spregleda	195
3.3.2	Države z zakonsko ureditvijo spregleda pravne osebnosti	199
3.3.3	Novejšje tendence v sodni praksi – odgovornost za uničenje obstoja družbe	204
4. del:	Spregled pravne osebnosti v slovenskem pravu	213
4.1	Pravna teorija	213
4.2	Zakonska ureditev	215
4.2.1	8. člen Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1)	217
4.2.1.1	Zloraba družbe za doseg prepovedanega cilja (prva alineja prvega odstavka 8. člena ZGD-1)	220
4.2.1.2	Zloraba družbe za oškodovanje upnikov (druga alineja prvega odstavka 8. člena ZGD-1)	222
4.2.1.3	Ravnanje s premoženjem družbe kot z lastnim premoženjem (tretja alineja prvega odstavka 8. člena ZGD-1)	223
4.2.1.4	Zmanjšanje premoženja družbe (četrti alineja prvega odstavka 8. člena ZGD-1)	224
4.2.1.5	Spregled v tihi družbi (drugi odstavek 8. člena ZGD-1)	226
4.2.1.6	Ocena dosega in posledic 8. člena ZGD-1	227
4.2.2	Zakon o finančnem poslovanju podjetij (ZFPPod)	233
4.2.2.1	Odškodninska odgovornost po 20. členu ZFPPod	234
4.2.2.2	Pravne posledice izbrisa (27. člen ZFPPod)	235
4.2.2.3	Sprememba 27. člena ZFPPod-B (ZFPPod-B)	236
4.2.3	Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP)	240
4.2.3.1	Splošne opredelitve	240
4.2.3.2	Izbris iz sodnega registra brez likvidacije	243
4.2.3.2.1	Izbrisni razlog	244
4.2.3.2.2	Pravne posledice izbrisa	247
4.2.3.2.3	Posebej o odgovornosti družbenikov po 442. členu ZFPPIPP	249

4.2.3.2.4	Ocena ureditve izbrisa in njegovih pravnih posledic po ZFPPIPP	251
4.3	Sodna praksa	255
4.3.1	Ustavno sodišče	255
4.3.1.1	Poudarki v zvezi z odgovornostjo za obveznosti izbrisanih družb	257
4.3.1.2	Smernice za določanje in uporabo spregleda kot splošnega pravnega instituta	259
4.3.1	Redna sodišča	262
4.3.2.1	Odločitve na podlagi 140.a) člena Zakona o podjetjih in na podlagi 580. člena ZGD	262
4.3.2.2	Odločitve na podlagi ZFPPod	262
4.3.2.3	Odločitve na podlagi ZGD	266
4.3.2.3.1	Poudarki iz odločitev vrhovnega in višjih sodišč	267
4.3.2.3.2	Povzetek stališč in ocena sodne prakse o spregledu na podlagi norme ZGD	270
4.3.2.4	Pripisni spregled v slovenski sodni praksi	274
4.3	Sklep	275
5. del:	Zaključek	277
5.1	Ugotovitve	277
5.2	Razlogi za zakonsko ureditev spregleda pravne osebnosti	278
5.3	Sklep	284
LITERATURA IN VIRI		287
Knjige		287
Članki in drugi sestavni deli		294
Viri		299
<i>Zakoni in predlogi zakonov</i>		299
<i>Sodne odločbe</i>		302
<i>Spletne naslovi (poleg že navedenih pri posameznih virih)</i>		305
<i>Drugo</i>		305